

domsret til Land, der indvindes ved Tørlægning eller Opfyldning af et saadant Vandareal. Motivet hertil er, det, som ogsaa er omtalt i Betænkningen, at det er af en stor pekuniær Interesse for Kjøbenhavns Havn at nyde godt af den Indtægt, der kan opnaas ved at indvinde Landarealer inden for Havnens Omraade. At dette Forbehold er begrænset, saaledes at der efter Omstændighederne vil kunne gøres Undtagelser fra Reglen med Lovgivningsmagtens Samtykke, er noget, der ogsaa vil findes at være i sin Orden. Disse Ændringsforslag ere som sagt stillede af hele Udvalget. Derimod er Ændringsforslaget under Nr. 2 Genstand for forskellig Indstilling, idet Flertallet foreslaar et, medens et Mindretal paa 4 Medlemmer foreslaar noget andet. Flertallets Forslag har Ministeren ikke ment at kunne tiltræde, og han støttes paa dette Punkt af de 4 Medlemmer.

Med Hensyn til det Punkt, der er Genstand for Meningsforskel, skal jeg bemærke, at det i og for sig er en temmelig ringe Ting, det drejer sig om, og der vilde næppe være Anledning til at opholde sig derved, end sige at gøre det til Genstand for Strid, hvis ikke Forholdet var det, at der bagved ligger et større Spørgsmaal, nemlig Spørgsmaalet om den Stilling og den Indflydelse, som Rigsdagen passende kan finde sig i, at der bydes den. Sagen forholder sig, som følger. Ved Frihavnsloven af 1891 blev det fastsat, at Rigsdagen skulde have et vist Tilsyn inden for visse Grænser med Styrelsen af Kjøbenhavns Havn. Hidtil havde Forholdet været det, at Kjøbenhavns Havn styredes af Indenrigsministeren fuldstændig paa eget Ansvar som eneraadende. Medens Købstædernes Havne for største Delen ere kommunale Havne, der styres af Kommunerne under Indenrigsministerens Overtilsyn, medens de egentlige Statshavne, Helsingør, Frederikshavn og Esbjerg ere optagne paa Finansloven, saaledes at deres Budgetter indtil de mindste Enkeltheder ere Rigsdagens Bevillingsmyndighed undergivne, saa henligger Kjøbenhavns Havn som et Stykke efterladt Absolutisme. Der er indstiftet en raadgivende Forsamling, Havneraadet, som Indenrigsministeren i visse Tilfælde er forpligtet til at høre, paa samme Maade som Frederik VI i sine sidste Aar paalagde sig den Forpligtelse at høre de raadgivende Stænderforsamlinger; men i øvrigt har Bestyrelsen af Kjøbenhavns Havn indtil Frihavnslovens Vedtagelse været ført fuldstændig efter Principet: vi alene

vide. Det siger sig selv, at dette ved en saa vigtig Sag er en mislig og betænkelig Ting. Kjøbenhavns Havn har saa stor Betydning for Landets Udvikling i sin Helhed, at det er uheldigt at lade dens Styrelse være overgivet alene til en Ministers Raadighed. I Erkendelse heraf blev det da i Frihavnsloven af 1891 fastsat, at Rigsdagen skulde udøve et vist Tilsyn med Kjøbenhavns Havns Styrelse, særlig i finansiell Henseende. Det blev fastsat, at der aarlig skal meddeles Rigsdagen Havnens Budget og Regnskab; det blev fastsat, at ny større Arbejder ikke kunne paabegyndes uden Rigsdagens Samtykke; det blev endvidere bestemt, at Rigsdagen vælger 4 Medlemmer til Kjøbenhavns Havneraad, saaledes at Rigsdagen derigennem har Adgang til at følge med, hvad der sker, en her til Lands ganske enestaaende Ordning. Endelig blev der med Hensyn til Anlægget af Frihavnen sikret Rigsdagen en vidtgaende Tilsynsret. Det blev fastsat, at en specificeret Opgørelse af de Beløb, Frihavnsaktieselskabet anvender, aarlig skal forelægges Rigsdagen til Godkendelse. Det blev fastsat, at efter 3 Aars Forløb kunde Indenrigsministeren kun med Rigsdagens Samtykke fritage Selskabet fra at anvende hele sin Aktiekapital. Endvidere fastsattes det, at kun med Rigsdagens Samtykke kunde Selskabet udvide sin Kapital, enten det nu var ved Udstedelsen af ny Aktier eller ved Optagelse af Obligationslaan. Det som nu har givet Anledning til den her foreliggende Meningsforskel, er den Bestemmelse i Loven, der siger, at „en specificeret Opgørelse over de Beløb, som Selskabet anvender, bliver aarlig at forelægge Rigsdagen til Godkendelse“. Det vil let ses, at det Udtryk: „de Beløb, som Selskabet anvender“, i og for sig er temmelig svævende. Det vil ikke kunne forstaas, uden at det ses i Sammenhæng med Forhandlingerne i det Udvalg, som behandlede Frihavnsloven, og de Forhandlinger, der senere fandt Sted i Tinget. Forholdet er da det, at det, som man tilsigtede at fastsætte ved denne Bestemmelse, som blev formuleret noget vagt og formuleret saaledes med Forsæt, var, at for saa vidt det var gør ligt, for saa vidt det viste sig foreneligt med Hensynet til at faa Frihavnen fuldendt saa hurtig, at den kunde aabnes for Drift snarest mulig, skulde Forslag om Kapitalens Anvendelse forelægges for Rigsdagen, inden Pengene bleve givne ud. Men paa den anden Side vilde man, da man ikke kunde overse, hvilke praktiske Vanskeligheder dette mulig kunde medføre, ikke forpligte Administra-